

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

20.01.2016

м.Київ

№ 11

Про фінансування НАН України
у 2016 році

Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» на фінансування НАН України у поточному році передбачено видатки обсягом 2 млрд. 54,2 млн. грн., що на 284,8 млн. грн., або на 12,2%, менше від обсягів фінансування 2015 року і на 725,0 млн. грн. менше від мінімальних потреб.

Звернення НАН України на етапі розгляду законопроекту Верховною Радою України, зокрема до її керівництва, комітетів з питань науки і освіти та з питань бюджету, голів всіх фракцій та депутатських груп, окремих депутатів з проханням посприяти визначенню обсягів видатків із загального фонду держбюджету у 2016 році у сумі 2 млрд. 779,2 млн. грн., яка мінімально потрібна для забезпечення її статутної діяльності, не мали позитивного результату.

Найбільше скорочення обсягів фінансування – з 2 млрд. 202,6 млн. грн. у 2015 році до 1 млрд. 913,7 млн. грн. у 2016 році, а саме на 288,9 млн. грн., або на 13,1%, відбулося за основною бюджетною програмою КПКВК 6541030 «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек», за якою здійснюються видатки на забезпечення проведення фундаментальних та прикладних досліджень науковими установами Академії.

Водночас лише для виплати заробітної плати та нарахувань на неї згідно із затвердженими нормами щодо її сумарного підвищення у

річному вимірі на 28% та зменшення до 22% єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування установам Академії необхідно 2 млрд. 174,1 млн. грн. Ще 160,0 млн. грн. мінімально необхідно на оплату комунальних послуг.

Суттєве зменшення загального обсягу фінансування Академії з одночасним підвищенням видатків на забезпечення заробітної плати у 2016 році, а також подальше підвищення тарифів на енергоносії неминуче призводить до необхідності оптимізації мережі її установ, перегляду їх внутрішньої структури та скорочення чисельності працівників.

Статтею 28 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» зобов'язано Кабінет Міністрів України разом з Національною академією наук України забезпечити концентрацію бюджетних видатків та науково-технічного потенціалу на здійсненні фундаментальних та прикладних наукових досліджень з найважливіших проблем, провести державну атестацію закладів, установ, організацій та визначити ефективність їх діяльності й до 1 серпня 2016 року вжити заходів щодо оптимізації мережі установ, закладів, організацій, чисельності їх працівників, зокрема реорганізації, об'єднання, ліквідації неефективних закладів, установ та організацій чи припинення їх діяльності.

25 грудня 2015 року відбулася зустріч Президента України П.О.Порошенка з представниками сфери науки і освіти та народними депутатами, на якій, зокрема, обговорювались питання щодо реформування наукової сфери в Україні і переведення її на більш практичний прикладний рівень. Обговорювались питання альтернативних небюджетних джерел фінансування науки, а саме через Національний фонд досліджень, залучення коштів міжнародних грантів. Також розглянуто шляхи залучення українських науковців до Європейського дослідницького простору, запровадження сучасних систем оцінювання ефективності наукових досліджень. Наголошувалось на пріоритетності підтримки армії, впровадження в оборонний комплекс українських наукових та науково-технічних розробок. Було зазначено, що додаткові фінансові можливості для наукових установ України очікуються відповідно до Паризької угоди, пов'язаною з Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату та Кіотським протоколом до неї.

Набула чинності нова редакція Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», якою, зокрема, передбачена більша самостійність інститутів у використанні власних надходжень, в тому числі розміщення їх у державних банківських установах, а також нові можливості використання об'єктів інтелектуальної власності для

заснування інноваційних структур.

Установам НАН України необхідно активніше проводити роботу із залучення коштів до спеціального фонду держбюджету, зокрема шляхом розширення практики надання платних послуг, що відповідають напрямам їх основної діяльності.

З метою ефективного та раціонального використання бюджетних коштів, а також на виконання положень статті 28 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» Президія Національної академії наук України постановляє:

1. Головам секцій НАН України:

1.1. У двотижневий строк розробити показники, що відображають ефективність діяльності наукових установ за останні 10 років, із врахуванням специфіки відповідних галузей наук і профілю діяльності установ, необхідності використання питомих показників наукової, науково-технічної, науково-організаційної, інноваційної та фінансово-господарської діяльності установ, нормованих на чисельність наукових працівників установи, і довести ці показники до відділень НАН України, що входять до складу секцій НАН України.

1.2. Забезпечити розгляд на бюро секцій пропозицій відділень НАН України щодо реорганізації (злиття, приєднання, перетворення) неефективних установ та організацій чи їх ліквідації, узагальнити їх та до 01.04.2016 подати на розгляд Президії НАН України обґрунтовані пропозиції щодо оптимізації мережі установ секцій НАН України.

1.3. До 01.03.2016 подати пропозиції Президії НАН України щодо оптимізації загальноакадемічних наукових програм, мінімізуючи кількість продовження завершених у минулому році програм.

1.4. Розробити показники залучення коштів до спеціального фонду держбюджету для установ відділень НАН України та до 01.03.2016 довести їх відповідним відділенням.

1.5. У десятиденний термін внести кандидатури до складу робочої групи з питань підготовки пропозицій та проведення нарад з представниками українського бізнесу щодо здійснення інноваційної та науково-технічної політики в системі «держава-наука-бізнес», спрямованої на забезпечення процесів модернізації, реструктуризації та підвищення конкурентоздатності промислових видів діяльності на внутрішньому та зовнішньому ринках.

2. Академікам-секретарям відділень НАН України забезпечити:

2.1. Максимальну концентрацію фінансового та науково-технічного потенціалу на фундаментальних та прикладних дослідженнях на пріоритетних напрямках розвитку науки і техніки, збереження

провідних наукових шкіл.

2.2. Створення у двотижневий термін комісій з оцінювання діяльності установ відділення з використанням показників, запропонованих відповідними секціями, та підготовки пропозицій щодо оптимізації мережі цих установ згідно з вимогами положень ст.28 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», якими передбачена реорганізація, об'єднання, ліквідація неефективних установ та організацій чи припинення їхньої діяльності.

2.3. Розгляд на засіданні бюро відділень пропозицій створених комісій щодо оптимізації мережі установ відділення та подання їх до 15.03.2016 на розгляд секцій НАН України.

2.4. Надання установам, що мають високі питомі показники діяльності зі створення наукової продукції, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації та значні обсяги власних надходжень від основної діяльності, переваг при розподілі обсягів фінансування за рахунок коштів загального фонду держбюджету.

2.5. Проведення у місячний строк державної атестації суб'єктів господарювання (державних підприємств) НАН України, які мають статус наукових установ, згідно з вимогами п.5 ст.17 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

2.6. Підготовку пропозицій щодо подальшої оптимізації мережі державних підприємств та подання їх до 01.03.2016 на розгляд Президії НАН України.

3. Керівникам установ НАН України:

3.1. Спільно з вченими радами до 01.04.2016 здійснити з урахуванням результатів оцінювання (п.2.3) та результатів чергової атестації наукових працівників заходи щодо оптимізації структури установ, зокрема щодо об'єднання структурних підрозділів, напрями досліджень яких є близькими, ліквідації тих із них, що працюють неефективно чи не відповідають вимогам по кадровому складу, та до 25.04.2016 доповісти Президії НАН України про результати проведеної роботи.

3.2. Протягом трьох місяців провести роботу зі скорочення чисельності працівників з метою максимального забезпечення повної зайнятості працюючих та виплати їм заробітної плати в повному обсязі згідно з чинним законодавством, внести зміни до структури та штатного розпису установи в межах затверджених обсягів фінансування та до 25.04.2016 доповісти відділенням НАН України про проведеної роботу.

3.3. При проведенні заходів, зазначених в п.п. 3.1, 3.2, керуватись статтею 51 Бюджетного кодексу України, згідно з якою керівники бюджетних установ мають утримувати чисельність працівників та здійснювати видатки на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, лише в межах фонду заробітної плати, затвердженого для бюджетних установ у кошторисах або планах використання бюджетних коштів.

3.4. Взяти до відома та керівництва в роботі, що процедура скорочення чисельності працівників має проводитись з дотриманням норм КЗпП України та Галузевої угоди, зокрема щодо строків повідомлення комітетів профспілки про очікуване звільнення та проведення відповідних консультацій.

3.5. Сконцентрувати зусилля на залученні коштів до спеціального фонду бюджету, зокрема шляхом:

- участі в інвестиційних проектах, конкурсах державних цільових програм, насамперед програм з проблем [енергоощадності](#) та енергоефективності;

- впровадження в оборонний комплекс українських наукових та науково-технічних розробок;

- отримання грантів в межах рамкової програми ЄС з наукових досліджень та інновацій «Горизонт 2020», Паризької угоди, пов'язаної з Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату та Кіотським протоколом до неї;

- участі у програмі «Українська книга», формування якої здійснюється Держкомтелерадіо України, і до 01.07.2016 подати пропозиції щодо видань, які доцільно здійснити в рамках зазначеної програми.

3.6. Розширити практику надання в оренду тимчасово вільних площ приміщень стороннім організаціям близьким за профілем установ для здійснення ними науково-впроваджувальної та інноваційної діяльності.

4. Першому віце-президенту НАН України академіку НАН України В.П.Горбуліну разом з Науково-організаційним відділом, Секцією прикладних проблем Президії НАН України та Державним концерном «Укроборонпром» організувати у I кварталі 2016 року проведення зустрічі з генеральними конструкторами зі створення техніки для потреб оборони і безпеки держави щодо активізації співробітництва НАН України з підприємствами ОПК.

5. Віце-президенту НАН України академіку НАН України А.Г.Загородньому із залученням Робочої групи з розроблення методики

оцінювання ефективності діяльності наукових установ НАН України (далі – Методика) доопрацювати Методику та до 10.02.2016 подати її на затвердження Президії НАН України. Головам секцій та академікам-секретарям відділень НАН України використовувати її у подальшому на постійній основі для підготовки пропозицій щодо оптимізації мережі установ НАН України.

6. Головному вченому секретареві НАН України академіку НАН України В.Л.Богданову:

6.1. Протягом двох тижнів створити із залученням фахівців профільних відділень НАН України та працівників апарату Президії НАН України комісію з оцінювання діяльності установ при Президії НАН України та до 01.04.2016 подати на розгляд Президії НАН України пропозиції щодо заходів з оптимізації мережі установ при Президії НАН України.

6.2. До 01.04.2016 подати Президії НАН України пропозиції щодо оптимізації структури апарату Президії НАН України, в тому числі щодо скорочення штату працівників.

6.3. У двотижневий строк забезпечити подання в установленому порядку обґрунтованих пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо необхідності збільшення обсягів бюджетного фінансування Академії у поточному році за рахунок загального фонду держбюджету для забезпечення розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень, виплати заробітної плати працівникам та оновлення і ремонту парку наукових приладів.

7. Установити, що бюджетне фінансування установ НАН України, яке вивільняється в результаті скорочення чисельності працівників, залишається в розпорядженні установи і не може бути перерозподілене між іншими установами відділень НАН України, а кошти, що вивільняються при ліквідації установ відділення НАН України, залишаються у розпорядженні цього відділення НАН України.

8. Керівникам загальноакадемічних наукових програм та цільових програм відділень НАН України при проведенні конкурсів проектів програм надавати переваги проектам, в яких передбачено залучення позабюджетних коштів потенційних замовників робіт.

9. Головам регіональних наукових центрів НАН та МОН України спільно з Інноваційним центром НАН України забезпечити поглиблення співпраці з місцевими органами влади і бізнесу в частині виявлення і розвитку унікальних галузей або видів економічної діяльності, в яких результати наукових розробок установ НАН України можуть бути

використані для підвищення потенціалу і конкурентних переваг регіону, а також матимуть тривалий і комплексний вплив на розвиток відповідних територій.

10. Управлінню справами НАН України:

10.1. У місячний термін провести аналіз використання установами, організаціями та підприємствами НАН України нерухомого майна, в тому числі передачі його в оренду, та подати до Президії НАН України пропозиції щодо заходів з підвищення ефективності використання майна НАН України.

10.2. Провести аналіз витрат установ-абонентів на водо-, газо- та енергоспоживання і до 01.04.2016 підготувати на розгляд Бюро Президії НАН України обґрунтовані пропозиції, спрямовані на економію відповідних витрат, у тому числі застосування енергоємного обладнання у нічний час з використанням знижених тарифів на електроенергію.

10.3. Підготувати пропозиції щодо участі НАН України у реалізації державних інвестиційних проектів, що відбувається шляхом державного інвестування в об'єкти державної власності з використанням державних капітальних вкладень та/або кредитів (позик), залучених державою або під державні гарантії.

10.4. Підготувати пропозиції щодо подальшої оптимізації мережі державних підприємств, що підпорядковані Управлінню справами НАН України, та до 01.03.2016 подати їх на розгляд Президії НАН України.

11. Головам секцій, академікам-секретарям відділень НАН України активізувати інформування громадськості про найбільш вагомні результати роботи установ НАН України, що підкреслюють важливу роль науки у суспільстві, в першу чергу для модернізації галузей національної економіки імпортозаміщення та свідчать про високий економічний ефект від впровадження наукових розробок.

12. З метою активізації розвитку національної інноваційної системи України Відділенню економіки НАН України спільно з Державною установою «Інститут економіки та прогнозування НАН України» та Науково-організаційним відділом Президії НАН України протягом першого кварталу 2016 року підготувати та у встановленому порядку подати до Міністерства освіти і науки України та Комітету Верховної Ради України з питань освіти і науки пропозиції із внесення змін до Податкового та Митного кодексів України у частині забезпечення державної підтримки інноваційної діяльності в Україні, а також до Бюджетного кодексу України у частині необхідності змін порядку фінансового забезпечення наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

13. Науково-організаційному відділу Президії НАН України:

13.1. Взяти активну участь у розробленні нових нормативних документів щодо удосконалення засад інноваційної діяльності, які зараз готуються Міністерством освіти і науки України.

13.2. Організувати до кінця I кварталу 2016 р. підготовку ґрунтовних інформаційних матеріалів про найбільш важливі науково-технічні розробки НАН України та реальний економічний ефект від їх комерціалізації з метою ознайомлення з ними органів державної влади і широкого загалу громадськості.

13.3. Спільно з Відділом науково-правового забезпечення діяльності НАН України та Центром інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України з урахуванням змін у порядку утворення науковими установами господарських товариств згідно зі статтею 60 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» підготувати рекомендації щодо участі наукових установ у створенні господарських товариств з метою використання об'єктів права інтелектуальної власності.

14. Відділам фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України, бухгалтерського обліку та звітності НАН України, міжнародних зв'язків НАН України, наукових і керівних кадрів НАН України та науково-правового забезпечення діяльності НАН України надавати секціям, відділенням і установам НАН України необхідну консультативну допомогу та роз'яснення при реалізації заходів, передбачених цією постановою.

15. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л.Богданова.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.Є.Патон

В.Л.Богданов